

V Bruseli 17. 7. 2023
COM(2023) 439 final

SPRÁVA KOMISIE RADE

HODNOTENIE odporúčania Rady z 19. decembra 2016 s názvom Cesty zvyšovania úrovne zručností: nové príležitosti pre dospelých

SPRÁVA KOMISIE RADE

**HODNOTENIE odporúčania Rady
z 19. decembra 2016 s názvom
Cesty zvyšovania úrovne
zručností: nové príležitosti pre
dospelých**

1. Úvod

Urýchlenie digitalizácie a zelenej transformácie znamená, že zručnosti získané počas počítačného vzdelávania a odbornej prípravy už nepostačujú na splnenie vyvíjajúcich sa požiadaviek trhu práce a dospelí musia rozvíjať svoje zručnosti počas celého života. Okrem toho sa očakáva, že demografické trendy, ktoré vedú k ubúdaniu pracovnej sily, sa v priebehu nasledujúceho desaťročia ešte zintenzívnia, čím sa zvýši tlak na využitie plného potenciálu zručností všetkých ľudí na trhu práce. Preto je v rámci akčného plánu na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv stanovený cieľ, aby sa do roku 2030 každý rok zúčastnilo odbornej prípravy aspoň 60 % dospelých. Na sociálnom samite v Porte v roku 2021 lídri EÚ tento ambiciózný cieľ privítali a členské štáty ho premietli do vnútroštátnych cieľov¹.

Európsky program v oblasti zručností poskytuje stratégiu s cieľom pomôcť jednotlivcom a podnikom rozvíjať viac zručností a lepšie zručnosti. Je naplnením záväzku Európskeho piliera sociálnych práv a predovšetkým jeho prvej zásady, v ktorej je formulované právo na kvalitné a inkluzívne vzdelávanie, odbornú prípravu a celoživotné vzdelávanie, a je vzájomne prepojený s inými iniciatívami politiky, ktoré podporujú celoživotné vzdelávanie. **Základné zručnosti – gramotnosť, matematická gramotnosť a digitálna kompetencia – sú základom úplnej účasti v spoločnosti a na trhu práce.** Priveľa dospelých v EÚ však nemá funkčnú úroveň týchto zručností² a riskujú, že uviaznu v „pasci nekvalifikovanej práce“³. Táto situácia si vyžaduje politické opatrenia na podporu získania základných zručností.

Cieľom odporúčania Rady s názvom Cesty zvyšovania úrovne zručností⁴ je reagovať na toto riziko a poskytnúť dospelým s nízkou úrovňou zručností, vedomostí alebo kompetencií, napríklad dospelým bez dosiahnutého sekundárneho vzdelania, príležitosti na rozvoj základných zručností a/alebo získanie širšieho súboru zručností, ktoré sú dôležité pre aktívnu účasť v spoločnosti a na trhu práce.

Motiváciou rozhodnutia o Európskom roku zručností bol aj nesúlad medzi požiadavkami trhu práce a ponukou kvalifikovanej pracovnej sily, čím sa zdôrazňuje potreba zvyšovania úrovne zručností osôb a získavania nových zručností, ako aj aktivácie väčšieho počtu ľudí na trhu práce⁵. Predsedníčka von der Leyenová vo svojom prejave o stave Únie, v ktorom informovala o návrhu, zdôraznila, že „Európa potrebuje všetkých!“, pretože Európe chýbajú nielen špičkoví

¹ [Pozri IP 22 3782.](#)

² [Akčný plán na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv](#) zahŕňa cieľ EÚ, v rámci ktorého by do roku 2030 malo mať aspoň 80 % osôb vo veku 16 – 74 rokov základné digitálne zručnosti. Podľa [indikátora digitálnych zručností Eurostatu](#) malo v roku 2021 len 54 % jednotlivcov vo veku 16 – 74 rokov v EÚ27 aspoň základné digitálne zručnosti. Aby sa zabezpečilo splnenie tohto cieľa, Komisia zaviedla Digitálny kompas na premietnutie digitálnych ambícií EÚ do roku 2030 do konkrétnych cieľov. [Digitálne desaťročie Európy: digitálne ciele na rok 2030 \(europa.eu\)](#)

³ Pozri Burdett a Smith (2002), [The low skill trap](#) (Pasca nekvalifikovanej práce), European Economic Review.

⁴ [EUR-Lex – 32016H1224\(01\) – SK – EUR-Lex \(europa.eu\).](#)

⁵ [Rozhodnutie Európskeho parlamentu a Rady o Európskom roku zručností 2023.](#)

profesionáli, ale týka sa to aj „vodičov kamiónov, čašníkov a zamestnancov letísk“⁶. V nedávnom Priemyselnom pláne v kontexte Zelenej dohody⁷ sa ešte viac zdôrazňuje potreba riešiť aktuálny rozšírený nedostatok zručností, ktorý brzdí investície a rast EÚ.

Aby sa dosiahli ciele odporúčania, členské štáty boli vyzvané, aby poskytli dospelým s nízkou úrovňou zručností personalizovanú podporu prostredníctvom integrovanej cesty, ktorá sa skladá z troch krokov.

1. Posudzovanie zručností – identifikácia existujúcich zručností dospelých a všetkých nedostatkov v súbore zručností, ktoré je potrebné napraviť.

2. Poskytovanie personalizovanej a flexibilnej ponuky vzdelávania – poskytnutie ponuky vzdelávania, ktorou sa naprávajú konkrétne nedostatky v zručnostiach zistené prostredníctvom posúdenia zručností.

3. Potvrdzovanie a uznávanie – posúdenie a potvrdenie získaných zručností a podpora ich certifikácie smerom k formálnej kvalifikácii.

Členským štátom sa odporučilo, aby určili prioritné cieľové skupiny, zabezpečili účinnú koordináciu a partnerstvo medzi zainteresovanými stranami a zaviedli opatrenia zamerané na oslovenie cieľových skupín, poradenstvo a podporu, aby sa potenciálni prijímatelia dozvedeli o existujúcich príležitostiach a poskytlo sa im vedenie počas všetkých krokov procesu. V odporúčaní sa vyžaduje, aby Komisia podala Rade správu o vykonávaní v jednotlivých členských štátoch, ako aj na úrovni EÚ. Táto správa vychádza z pracovného dokumentu útvarov Komisie týkajúceho sa hodnotenia⁸.

2. HLAVNÉ ZISTENIA V HODNOTENÍ

V tejto kapitole sa uvádza rozsah, v ktorom je odporúčanie **účinné, efektívne a koherentné, poskytuje pridanú hodnotu EÚ** a je aj naďalej **relevantné** pri riešení

⁶ [Prejav o stave Únie v roku 2022.](#)

⁷ Oznámenie Komisie Európskemu parlamentu, Rade, Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru a Výboru regiónov – Priemyselný plán v kontexte Zelenej dohody určený pre vek emisnej neutrálnosti [[COM\(2023\) 62 final](#)].

⁸ Pozri SWD(2023) 460 final. Pracovný dokument útvarov Komisie bol podporený externou štúdiou, ktorú vykonali spoločnosti Ecorys a 3S, [Study supporting the evaluation of the Council Recommendation of 19 December 2016 on Upskilling Pathways: New Opportunities for Adults](#) (Štúdia, ktorou sa podporuje hodnotenie odporúčania Rady z 19. decembra 2016 s názvom Cesty zvyšovania úrovne zručností: nové príležitosti pre dospelých).

aktuálnych potrieb, pričom treba mať na pamäti, že odporúčanie Rady nemá záväzný charakter.

Účinnosť

Dostupné dôkazy načrtávajú **celkovú strednú účinnosť odporúčania**.

Relevantné indikátory poukazujú na **stredne pozitívne trendy** a nerovnomerné vykonávanie medzi členskými štátmi, pričom opatrenia často **nemali definovaný rozsah a chýbala im koordinácia**. Zatiaľ čo niektoré zainteresované strany vidia odporúčanie ako **katalyzátor obnoveného zamerania na podporu dospelých v získavaní základných zručností**⁹ a trojkrovový prístup považujú za užitočný referenčný bod, zlepšenia vo **vykonávaní troch krokov odporúčania** sa prostredníctvom hodnotenia zistili len v 14 členských štátoch¹⁰.

Príležitosti na posudzovanie zručností sú teraz rozšírené vo všetkých členských štátoch, ale vyžadujú si ďalšiu profesionalizáciu personálu a nestigmatizujúce vnímanie v spoločnosti. Myslí sa tým, že posudzovanie zručností možno komunikovať pozitívnejším a motivujúcejším spôsobom, a to zdôraznením existujúcich zručností, na ktorých možno stavať. Niekoľko členských štátov vykonalo kroky na zlepšenie poskytovania personalizovaných a flexibilných ponúk vzdelávania pre dospelých s nízkou úrovňou zručností¹¹, ale z dôvodu nedostatočného financovania – často je dostupné len financovanie na základe projektov EÚ v porovnaní s domácim štrukturálnym financovaním – na podporu rôznorodých cieľových skupín a prekážok prístupu a využitia aj naďalej existujú problémy. Podobne sa v niektorých členských štátoch **zlepšilo potvrdzovanie a uznávanie zručností**, ale **často s obmedzenou integráciou** do systému vzdelávania a odbornej prípravy a s nízkou informovanosťou a využitím zo strany dospelých¹².

Podiel dospelých s nízkou kvalifikáciou¹³ vo veku 25 – 64 rokov **sa znížil** z 23,4 % v roku 2016 (56,1 milióna) na 20,7 % v roku 2021¹⁴ (48,7 milióna). K týmto trendom však

⁹ Napríklad, podľa pozičného dokumentu Európskej asociácie pre vzdelávanie dospelých (EAEA), „*cesty zvyšovania úrovne zručností podnietili vnútroštátne stratégie, aby sa zamerali na základné zručnosti a potvrdzovanie zručností získaných prostredníctvom neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa, pričom pozornosť vzdelávacích programov sa presunula na študujúcich s nízkymi, resp. nižšími základnými zručnosťami*“.

¹⁰ BE, BG, CY, CZ, DE, DK, EE, EL, HR, IT, LV, MT, PL a SK. Toto mapovanie politických opatrení je založené na externej štúdií, ktorá podporila hodnotenie. Podrobnosti sú uvedené v časti 3.1 pracovného dokumentu útvarov Komisie týkajúceho sa hodnotenia.

¹¹ BE, BG, DK, EE, MT a PL. Ďalšiu analýzu prekážok prístupu a využívania nájdete aj v posúdení vplyvu, ktorý je sprievodným dokumentom návrhu Komisie o individuálnych vzdelávacích účtoch [[SWD\(2021\) 369 final](#)].

¹² BE, BG, CY, DE, EL, IT, LV a SK na základe podpornej štúdie. Tieto závery sú v súlade s hodnotením z roku 2020 odporúčania Rady z roku 2012 o potvrdzovaní neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa [[SWD\(2020\) 121 final](#)].

¹³ Dospelí s nízkou úrovňou dosiahnutého vzdelania (t. j. úrovne 0 – 2 podľa klasifikácie ISCED).

¹⁴ Pozri Eurostat: online kód údajov [EDAT LFSE 03](#) a [EDAT LFS 9901](#).

mohli prispieť **externé faktory** mimo tohto odporúčania, predovšetkým **demografické zmeny**¹⁵.

V rámci vnútroštátnych vykonávacích opatrení sa určuje **veľký počet prioritných cieľových skupín**¹⁶, ale zainteresované strany hlásia, že **ich účinné oslovenie je aj naďalej problematické**¹⁷. Zainteresované strany okrem toho uvádzajú, že vplyv digitalizácie spôsobil významný nárast cieľovej skupiny odporúčania. S čoraz väčším posunom k digitálnemu prostrediu potrebujú v súčasnosti všetci jednotlivci minimálne základné digitálne zručnosti. Vyzdvihli aj osobitnú zodpovednosť verejnej podpory pre rozvoj základných zručností dospelého človeka, pričom zdôraznili, že zamestnávateľa takéto zručnosti často považujú za samozrejme¹⁸.

Profesijné poradenstvo zo strany verejných služieb zamestnanosti je široko dostupné, ale trpí **nízkou úrovňou informovanosti**, môže byť vnímané ako **zастраšujúce**¹⁹ a **nie je vždy dostupné** pre nezamestnané osoby s nízkou úrovňou zručností²⁰.

Členské štáty zrealizovali vykonávacie opatrenia v spolupráci s príslušnými zainteresovanými stranami, ktorými sú predovšetkým verejné služby zamestnanosti, sociálni partneri, mimovládne organizácie a miestni aktéri vrátane verejných knižníc²¹. **Niekedy však úlohy a zodpovednosť nie sú dostatočne jasné a koordinácia nie je účinná**, napríklad medzi ministerstvami školstva a práce a medzi vnútroštátnymi a regionálnymi orgánmi²².

¹⁵ Väčšie a staršie kohorty sú čoraz viac mimo relevantného vekového rozpätia (25 – 64 rokov) a mladšie kohorty, ktoré sa stávajú súčasťou tohto vekového rozpätia, hoci je ich menej, majú zvyčajne vyššie dosiahnuté vzdelanie.

¹⁶ Situácia v členských štátoch je rôznorodá a skupina dospelých s nízkou úrovňou zručností sa môže skladať z rôznych podskupín (napríklad, okrem iných, zamestnaných, nezamestnaných, ekonomicky neaktívnych, migrantov, znevýhodnených skupín, osôb vo vidieckych oblastiach) v závislosti od vnútroštátnych okolností.

¹⁷ V pozičnom dokumente organizácie „Literacy 100“ sa zdôrazňuje, že „vzdelávanie v dospelosti môže u dospelých s nízkou úrovňou osobnej odolnosti a sebavedomia vyvolávať obavy“.

¹⁸ Pozri pozičný dokument Európskej siete základných zručností: „Na vybudovanie individuálnej a sociálnej odolnosti je nevyhnutné, aby mali všetci dospelí prístup ku kvalitnému poskytovaniu dynamického súboru zručností. Základné zručnosti sú aj naďalej ústredným zameraním, ale je potrebné, aby sa získavali v kontexte, ktorý uznáva a rozvíja životné zručnosti.“

¹⁹ Pozri pozičný dokument siete Eurodiaconia, v ktorom sa uvádza, že „naši členovia zdôrazňujú, že niektorí ľudia často vnímajú tieto služby ako zastrašujúce alebo nedôveryhodné. Aby boli VSZ dostupné a inkluzívne, musia sa poskytovať v bezpečnom priestore, aby sa všetci cítili chránení pred predsudkami a akoukoľvek formou diskriminácie.“

²⁰ Pozri pozičný dokument EAEA, v ktorom sa uvádza, že „opatrenia v oblasti poradenstva nie sú všade dostatočne dostupné, boli však v ústrednej pozícii s cieľom riešiť cieľové skupiny s nízkou úrovňou zručností“.

²¹ V pozičnom dokumente organizácie „Verejné knižnice 2030“ sa upozorňuje na to, že „verejné knižnice zohrávajú v sektore neformálneho vzdelávania dôležitú rolu, pretože sú často prvými organizáciami, ktoré poskytujú pomoc a podporu zraniteľným skupinám s nízkou úrovňou zručností, pokiaľ ide o gramotnosť“.

²² Pozri napr. pozičný dokument MOP, v ktorom sa zdôrazňuje dôležitosť „nadrezortného prístupu s cieľom účinného riadenia“.

Aby sa zabezpečilo, že dospelé vzdelávajúce sa osoby budú cítiť podporu a ostanú motivované na svojej ceste zvyšovania úrovne zručností, **23 je kľúčový zosúladený strategický prístup medzi všetkými tromi krokmi, ktorý však nie je bežný**²⁴. Niektoré zainteresované strany uvádzajú, že s cieľom pomôcť dospelým s nízkou úrovňou zručností, ktorí sú vzdelávaniu najviac vzdialení, **by sa mala integrovať podpora týkajúca sa troch krokov spolu so sociálnymi službami a programami na trhu práce**²⁵.

Efektívnosť

Zatiaľ čo **zainteresované strany považujú náklady na vykonávanie za primerané**²⁶ prínosom, a to nezávisle od štartovacieho bodu členského štátu, **nemožno formulovať žiadne silné závery o efektívnosti**, keďže členské štáty nezberali údaje o nákladoch a prínosoch vykonávacích opatrení systematicky. Poukazuje to na nízke náklady na vykonávanie vo väčšine členských štátov a pomerne veľké prínosy, pokiaľ ide o priame opatrenia na zvyšovanie úrovne zručností, ale aj vo forme zvýšenej informovanosti a väčšej pozornosti venovanej základným zručnostiam dospelých v diskusii na vnútroštátnej úrovni.

Veľa vykonávacích opatrení bolo spolufinancovaných z prostriedkov EÚ, predovšetkým z Európskeho sociálneho fondu (ESF)²⁷. Efektívnosť vykonávania závisela od stupňa prítomnosti rôznych charakteristík, ktorými boli jasne pridelené zodpovednosti medzi aktérmi, zavedené postupy na výber poskytovateľov kvalitnej odbornej prípravy a zapojenie špecificky vyškoleného personálu, spolupráca so zamestnávateľmi, ako aj monitorovanie a hodnotenie použité na zlepšenie poskytovania.

Koherentnosť

Zainteresované strany, s ktorými sa uskutočnili konzultácie na úrovni EÚ aj na vnútroštátnej úrovni, považujú odporúčanie za vnútorne koherentné s konzistentnými cieľmi, odporúčaniami a očakávanými vplyvmi. Opatrenia navrhnuté v odporúčaní sú vnímané tak, že poskytujú **komplexný politický rámec** na vedenie krokov vykonávania na vnútroštátnej úrovni. Zainteresované strany okrem toho uvádzajú vysokú úroveň koherentnosti medzi odporúčaním a príslušnými politikami a stratégiami na vnútroštátnej aj regionálnej

²³ V pozičnom dokumente EAEA sa zdôrazňuje dôležitosť začlenenia opatrení do širšieho strategického rámca: „Ukazuje sa, že v tých krajinách, ktoré začlenili odporúčanie o cestách zvyšovania úrovne zručností do širšej stratégie celoživotného vzdelávania, je väčšia pravdepodobnosť oslovenia cieľových skupín a vybudovania inovačných programov na zvyšovanie úrovne zručností, napríklad na Slovensku, vo Fínsku a v Rakúsku.“

²⁴ Pozitívne príklady týkajúce sa začlenenia troch krokov určené podpornou štúdiou zahŕňajú PT, DK, SE (už na začiatku obdobia hodnotenia) a – na úrovni projektu – PL.

²⁵ Pozri napr. pozičné dokumenty organizácií Eurodiaconia a „Literacy 100“.

²⁶ S cieľom zberu dôkazov sa vykonalo niekoľko prieskumov. Tento konkrétny prieskum sa uskutočnil medzi vnútroštátnymi a regionálnymi inštitúciami a organizáciami, ktoré boli zodpovedné na operačnej úrovni za cesty na zvyšovanie úrovne zručností, a organizácie, ktoré boli zapojené do vykonávania ciest na zvyšovanie úrovne zručností (prieskum o koordinačných a vykonávacích organizáciách).

²⁷ Boli uvedené aj iné zdroje financovania, napríklad: Erasmus+, Európsky fond regionálneho rozvoja (EFRR), program na podporu štrukturálnych reforiem (SRSP) (teraz sa nazýva Nástroj technickej podpory) a program Európskej únie v oblasti zamestnanosti a sociálnej inovácie (EaSI), ako aj novší Fond na spravodlivú transformáciu (FST) a Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti.

úrovni. **Nedostatočné začlenenie troch krokov do jedinej cesty** a nedostatok strategickú koordinácie medzi vykonávacími opatreniami a inými časťami vzdelávacieho systému pre dospelých však predstavuje výzvu pre koherentné vykonávanie na vnútroštátnej úrovni.

Odporúčanie je súčasne vnímané ako **koherentné s inými relevantnými iniciatívami EÚ**, ktoré sa týkajú zručností a zamestnania, a ako ich doplnenie²⁸.

Takmer všetky zainteresované strany, s ktorými sa uskutočnili konzultácie na úrovni EÚ aj na vnútroštátnej úrovni, sa domnievali, že existuje dobrá politická koherentnosť medzi odporúčaním a **príslušnými mechanizmami financovania z prostriedkov EÚ**²⁹.

Pridaná hodnota EÚ

Vzhľadom na to, že odporúčanie je nezáväzná, **pridaná hodnota EÚ** v niekoľkých členských štátoch spočívala predovšetkým vo **zvýšenej politickej pozornosti** v oblasti nízkej úrovne základných zručností medzi dospelými. Odporúčanie okrem toho poskytlo **spoločný rámec pre vnútroštátne politické opatrenia, posilnilo spoluprácu zainteresovaných strán** v rámci členských štátov a medzi nimi a/alebo zmobilizovalo **financovanie a technickú podporu** pre experimentovanie pri tvorbe politík. V niektorých členských štátoch odporúčanie poslúžilo ako **inšpirácia pre reformy vzdelávacieho systému pre dospelých**³⁰. V iných poslúžilo ako **referencia na porovnanie existujúcich podporných schém** a uvedenie alebo zavedenie cieľných ustanovení týkajúcich sa jedného z troch krokov.

Zainteresované strany ocenili úlohu odporúčania v **podpore výmeny znalostí medzi členskými štátmi**³¹. Technická pomoc sa v niekoľkých členských štátoch poskytla prostredníctvom programu na podporu štrukturálnych reforiem (SRSP) alebo jeho pokračovateľom, Nástrojom technickej podpory³², ako aj nepriamo podporou OECD v rozvoji vnútroštátnych stratégií v oblasti zručností a diagnostických správ³³. Napokon, zainteresované strany zdôraznili, že **odporúčanie pomohlo nasmerovať finančné prostriedky EÚ** z viacerých tokov financovania smerom k projektom v oblasti rozvoja základných zručností pre rôzne cieľové skupiny.

²⁸ Predovšetkým ide o odporúčania Rady o [potvrzovaní neformálneho vzdelávania a informálneho učenia sa](#) (2012), [zavedení záruky pre mladých ľudí](#) (2013) a [moste k pracovným miestam – posilnení záruky pre mladých ľudí](#) (2020) a odporúčania týkajúce sa [integrácie dlhodobo nezamestnaných do trhu práce](#) (2016), [kľúčových kompetencií pre celoživotné vzdelávanie](#) (2018), [mikrocertifikátov](#) (2022) a [individuálnych vzdelávacích účtov](#) (2022).

²⁹ Napr. na programové obdobie 2021 – 2027 má ESF+ rozpočet 99,3 miliardy EUR.

³⁰ Vrátane HR, EL a SK.

³¹ Vzájomné učenie sa uskutočnilo prostredníctvom podujatí venovaných tejto téme, ale aj pomocou vnútroštátnych koordinátorov vzdelávania dospelých, pracovnej skupiny pre vzdelávanie dospelých a – neformálnejším spôsobom a prístupom „zdola nahor“ – prostredníctvom Elektronického platformy vzdelávania dospelých v Európe (EPALE). Stredisko Cedefop podporilo reformy v členských štátoch realizáciou komparatívneho výskumu o ich systémoch zvyšovania úrovne zručností a organizáciou fór v oblasti politiky vzdelávania v súvislosti s odporúčaním.

³² Pre BE, HR, CY, HU, IT, NL, PT a ES.

³³ Vrátane BE, IT, LV, LT, NL, PL, PT, SK, SI, ES; [Národné stratégie zručností – OECD](#).

Relevantnosť

Zainteresované strany sú takmer jednotné v názore, že **ciele odporúčania sú aj naďalej relevantné**³⁴, čo sa odráža aj v **nedávnych cieľoch EÚ na vysokej úrovni**. Zainteresované strany sa podobne domnievajú, že **opatrenia vymedzené v rámci odporúčania sú aj naďalej dôležité** na splnenie cieľov. Zdôraznili pokračujúcu potrebu podporovať osoby s nízkou úrovňou zručností personalizovanými opatreniami a pokračujúcu dôležitosť prístupu „budovania systému“, ktorý je uvedený v odporúčaní.

Zainteresované strany si okrem toho uvedomujú, že **pozornosť na úrovni EÚ venovaná vykonávaniu je aj naďalej dôležitá**,³⁵ keďže v priebehu obdobia hodnotenia mala význam, pretože zvýšila politickú pozornosť venovanú rozvoju základných zručností u dospelých a podporila experimenty v oblasti vnútroštátnych reforiem a politiky.

3. ĎALŠIE MOŽNOSTI NA POSILNENIE VYKONÁVANIA

Napriek dosiahnutému pokroku stále existujú v oblasti vykonávania značné výzvy:

- **Prvou hlavnou výzvou je nerovnomerný pokrok vo vykonávaní** medzi členskými štátmi, s veľkými rozdielmi v oblasti príležitostí na zvyšovanie úrovne zručností dostupných pre dospelých s nízkou úrovňou zručností.
- **Druhou hlavnou výzvou je často stále malý rozsah a nedostatočný skutočný dosah**³⁶ vykonávacích opatrení, ktoré členské štáty prijali.
- **Treťou hlavnou výzvou je dominantná úloha financovania z prostriedkov EÚ na základe projektu** v porovnaní so štrukturálnym domácim financovaním.
- **Štvrtou hlavnou výzvou je často nedostatočná integrácia troch krokov odporúčania do komplexnej cesty**, ktorá odráža nedostatočný stupeň strategickej koordinácie. Vykonávacie opatrenia členských štátov často nezohľadňujú zosúladený prístup uvedený v odporúčaní. Tým sa obmedzuje rozsah monitorovania a hodnotenia, ako aj schopnosť poučiť sa z dôkazov.

Keďže nedostatok pracovnej sily a nesúlad zručností narastá, Komisia sa domnieva, že by sa malo spraviť viac, aby sa zlepšilo vykonávanie odporúčania Rady o cestách zvyšovania úrovne zručností. Je to potrebné, aby mali všetci príležitosti na pracovnom trhu a v spoločnosti a **vyhli sa „pasci nekvalifikovanej práce“**. Rovnako dôležité je to na vyplnenie medzier v zručnostiach na trhu práce a posun smerom ku konkurencieschopnosti

³⁴ 87 % respondentov v rámci verejnej konzultácie súhlasilo s týmto stanoviskom.

³⁵ 87 % respondentov v rámci verejnej konzultácie súhlasilo s tým, že usmernenia v oblasti politiky EÚ sú naďalej potrebné v dosť veľkom alebo vo veľmi veľkom rozsahu. Pozri aj pozičný dokument organizácie World Employment Confederation Europe, v ktorom sa uvádza, že „*usmernenia zo strany EÚ sú potrebné v dosť veľkom rozsahu na podporu výmeny osvedčených postupov a propagáciu vzájomného učenia a referenčného učenia*“.

³⁶ Rozumie sa v zmysle podielu dospelých, ktorí potrebujú rozvoj základných zručností a dostávajú podporu. Skutočný dosah môže byť nedostatočný, buď z dôvodu nízkeho formálneho pokrytia/vhodnosti pre podporné opatrenia, alebo pre nízku informovanosť a využívanie.

EÚ a zelenej a digitálnej transformácii. Okrem toho uznáva, že rozvoj zručností počas celého života je **individuálne právo**, ako je vyjadrené v **Charte základných práv Európskej únie**, v **Európskom pilieri sociálnych práv**³⁷ a ako je premietnuté do **jeho akčného plánu**³⁸.

S cieľom posilniť vykonávanie by mali byť členské štáty vyzvané, aby za súčasnej podpory Komisie:

- posilnili **strategickú spoluprácu na vnútroštátnej úrovni** s cieľom **vytvoriť integrované cesty zvyšovania úrovne zručností a založiť vzdelávacie komunity** vrátane rozvoja a preskúmania nadrezortných vnútroštátnych stratégií v oblasti zručností v úzkej spolupráci so sociálnymi partnermi, s verejnými službami zamestnanosti a inými relevantnými zainteresovanými stranami,
- podporili **kolektívnu akciu a prístup založený na širokom partnerstve** v oblasti základných zručností medzi súkromnými a verejnými zainteresovanými stranami aj prostredníctvom Paktu o zručnostiach³⁹ a so zameraním na pracovné miesto ako vzdelávacie prostredie,
- **lepšie vymedzili prijímateľov** zvyšovania úrovne zručností s cieľom zohľadniť trendy, ako je digitalizácia a ekologizácia hospodárstva, ubezpečili sa, že sa na nikoho nezabúda, a súčasne podľa toho prispôbili podporné opatrenia konkrétnym potrebám na individuálnom základe,
- **rozšírili komunikačný dosah predovšetkým na tých, čo sú „najťažšie dosiahnuteľní“** a zabránili stigmatizácii prostredníctvom dôrazu na budúce prínosy zvyšovania úrovne zručností v porovnaní s aktuálnymi deficitmi zručností,
- použili značné finančné prostriedky EÚ v rámci národných **plánov obnovy a odolnosti**⁴⁰ a **programov Európskeho sociálneho fondu plus** na podporu investícií do zručností, infraštruktúry a domácich reforiem a na ich udržanie prostredníctvom domáceho financovania v strednodobom a dlhodobom horizonte s cieľom dosiahnuť štrukturálne zlepšenia,
- použili **vykonávanie odporúčania Rady v oblasti individuálnych vzdelávacích účtov**⁴¹ na rozšírenie rozsahu poskytovania nestigmatizujúcich personalizovaných, flexibilných a kvalitných príležitostí odbornej prípravy a umožnili ich používateľsky ústretovú integráciu s posudzovaním a potvrdzovaním zručností a profesijným poradenstvom podporeným vhodným domácim financovaním,

³⁷ [Európsky pilier sociálnych práv.](#)

³⁸ [Akčný plán na realizáciu Európskeho piliera sociálnych práv.](#)

³⁹ [Domovská stránka Paktu o zručnostiach \(europa.eu\).](#)

⁴⁰ [Mechanizmus na podporu obnovy a odolnosti \(europa.eu\).](#)

⁴¹ V [odporúčaní Rady zo 16. júna 2022 týkajúcom sa individuálnych vzdelávacích účtov](#) sa uvádza, ako môžu členské štáty účinne kombinovať finančnú a nefinančnú podporu s cieľom umožniť všetkým dospelým rozvíjať svoje zručnosti počas celého pracovného života a dosiahnuť pokrok smerom k cieľom v oblasti vzdelávania dospelých formulovaným na sociálnom samite v Porte.

- použili **vykonávanie odporúčania Rady týkajúceho sa mikrocertifikátov**⁴² na zvýšenie transparentnosti a uznania výsledkov krátkych kurzov odbornej prípravy.

⁴² V [odporúčaní Rady zo 16. júna 2022 týkajúcom sa európskeho prístupu k mikrocertifikátom pre celoživotné vzdelávanie a zamestnateľnosť](#) sa vymedzuje spoločná definícia a štandardný formát opisu výsledkov krátkych kurzov s cieľom zvýšiť transparentnosť a umožniť informovanie o zručnostiach získaných počas odbornej prípravy v priebehu pracovného života.